

N°. 45.

Sestdeenà, 4. (16.) Nowember

1872.

Makfa par gaddu: Mahjas weefis 1 rubl., paſtes nauda 60 kap.

Sinna.

Mahjas weefa laffitajeem t^e sinnoj^am, ta paſtelleschanas us nahloſchu 1873ſchu gaddu effam ſahtuſchi peenem^t un tadeht latru, las us preekſchu grihb Mahjas weefi turreht un laſſiht, zaur ſcho ſinnu miħliġi luħdsam, ſawu apſtelleschanu pee laika iſdarriht un ſawu wahrdu, dſihwes-weetu un peħdeju paſtes-nammu ſtaidri mums usdoht, un to peenahſtamu naudu peefuħtiht. — Ta makfa buħs taħda patte k^a jau ſħinni gadd^a, proħti: Mahjas weefis makfa 1 rubli, peeliftums 75 kap. un teem, kam pa paſti ja-peefuħta, paſtes-nauda jamakfa 60 kap. kħaht.

Serrej^am, ta arri us preekſchu laffitajeem iſdarriħm pa praħtam, teem peenesdami wiſſadaſ derrigaſ un waijadſigaſ ſinnas un pamahziſchanas, las tautas plaukſchanu, zensħanoħs un appaiſmoſħanu ſelme un pee ta walihdſeħs, ta lai Latweeſchu tauta teel zittahm appaiſmotahm tautahm liħdſ.

Mahjas weefa apgahdataji.

Mahditajs.

Ceħſħemmes ſinnas. No Rihgas: pah^r Keisera reiioſħanu, — ſirgu dſelf'zelli Rihg^a, — ploħta-tiħts nonemts. No Lehrpatas: pah^r Zgg. dſeed. ſweħtiem. No Burtneeku m.: pagaiſa-namma eesw. No Zehſim: pah^r ugguns-greħta. No Suntasħeem: dſeedaſħanaſ-ſw. No Peh-terburgas: pah^r jauneem medateem, — reħruſchu nemsħanaſ. No Nowogorodas: ĸurſemmes Latweeſchi Nowogorod^a. No Krimmas: pah^r ſaħle ewahħſħanu.

Aħrsemmes ſinnas. No Wahſemmes: pah^r Bruħſchu landaga un Salkſchu leħninu ſelta-ħaħſam. No Keħniġsbergas: pahwestam prettiġs preeħteris Bruneris. No Franziġas: Franziſchu eenaiħs us Wah-zeſħeem. No Italiġas: pah^r uħdens-pluħdeem, — pahwestis. No Mel-ħlas: jauns preħidente. No Seemel-Amerikas: Grants attal iħweħ-ħeħis par preħidentu, — pah^r ugguns-greħteem. No Aħriħas: Egiptes ĸarħħs ar Aħeħħiniju.

Jaunalab^e ſinnas.

Kreemu walħis. Zilweku pahdroħſħiba. ĸaħds wahħds par ſtroħ-bera ammatu. Weħsture (ħaitu ſħaħħi).

Peeliftum^a Albans un Wenzis jeb Braħtu ĸarħħ. Appini un meħſchi. ĸ^a warr par pagaiſa weħzako tiħt. Dſielħtele.

Ceħſħemmes ſinnas.

No Rihgas. Waldiſħanaſ awiſe ſinnu, ta 28^a Oktobar pulħst. 9, 45 min. preekſch puħsdeenas augstais ĸunġs un Keisera no Livadiġas pahraħħ-dams eereisoiġis Zarħtoi-Sel^a.

No Rihgas. Dſirdejuſchi effam deesgan, ta zittas leel^as pilħſeħt^as effoħt arri taħdi dſelfu-zelli, las paſħas pilħſeħtas eel^as eetaiħiti un ĸur ſirġi well waggonuſ; taħeħ; taħduſ zekħus arr noſauz par

ſirgu-dſelf'zetteem. Taggad muħſu pilħſeħtas wal-di-ſħana arri mums t^e Rihg^a grihb taħduſ dſelf'zekħus ſagahdaht un us torgu iſfoħlijuſe to tees^u jeb rekti tam doht, las pats us ſawu reħħinu usnemtoħs taħ-duſ zekħus taiħiht — tiħ preekſch ĸauſchu weſħanaſ ween un ne preekſch preħzeħm un arri tiħ weenu pahri ſleedu ween warreħs liħt. Šħaħduſ zekħus weħleħs taiħiht 1) no ĸalku-eelas galla, taħ irr no Aleħħandra tilta pa wiſſu Aleħħander-eelu liħdſ leelajam pumpim; 2) tad no leela ĸriħtapa eesħloħt pa leelo Maħħawas eelu liħdſ ĸraħħnoi-Gorkai, un 3) no ĸraħħnoi-Gorkas pa Dinaburgas-eelu pahri pah^r leelo dſelf'zektu us ĸallei-eelu liħdſ Aleħħandra-eelai.

Weħl no Rihgas, 2tr^a Nowember. Pehz weħza eeraddum^a walħar muħſu Daugawas ploħta-tiħtu no-nehma un laħks arr peepeschi atgreesħħs us seemas puħſi ar 4 liħdſ 6 graħdeem falla, t^a, ta ſħodeen jau brauz ar raggawahm un leddus augħħpuħs tilta-weetas, k^a arri leiħas puħſe, ſħaħw. Šħodeen daudſ zilweki jau biħ eesħħuſchi taħħam pahri eet par jauno Daugawas tiħtu.

No Lehrpatas ſinnu, ta Zggauⁿi attal nodoh-majuſchi leelus dſeedaſħanaſ-ſweħtiħus ſwiħneħt, us

tahdu paschu wihsi, lã 1869 gaddã un awise „Gesti Postimees“ flubbina muskantus un dseedaschanu wad-dons, lai fataifabs, ka warretu israhdist, zit pa pagajuschu laifa starpu atfal us preekschu gahjuschi. Schohs nahkamus swehtlus turrefchoht tikkai — lã awises israhda — 1875tã gaddã.

No Burtneeku pils muifchas mums sinno, ka 6tã Nowember f. g. tur eefwehtfchoht jaunu pagasta-nammu. Pulksten 2 pehz pufsdeenas turrefchoht to garrigu eefwehtfchanas zemoniju un pehz tam dsihres. Us dsihrehm jamaksa fungeem 1 rublis un dahmahm 25 kap.

No Zehsim raksta, ka 21mã Oktober paschã waffarã tur iszehlees ugguns-grehks Ibeerf funga trakteeri, zaur to trihs ehlas nobegguschas. Breesmas pilsfchetai warrejuschas notikt leelas, ja ugguns-grehka dsehfeji ar zitteem palihgeem nebuhtu firdigi un ismannigi strahdajuschu. Wiszwairak tẽ noscheshlo weenu zilweku, kas zaur dsehshanas darbu pohstã gahjis. Skoblotajs no Birkenrubas skoblas, wahrda Anton, dsimmis Wahzsemneeks no Doffawas, tikkai kahdas neddelas ween sawã ammatã sabijis; — wiasch tẽ pee dsehshanas darba diffi fapuhlejees, eegahjis ar zitteem beedreem kahdã nammã atpuhstees, bet tẽ itt peepefchi nomirra ar schlakku.

No Suntascheem raksta Balt. wehstnesi, ka 15tã Oktobri f. g. schahs draudses dseedaschanas-beedriba „Lihgo“ noturrejuse sawus pirmohs gaddã un dseedaschanas-swehtlus.

No Pehterburgas. Us kauschu apgaifmoschanas ministera wispsasemmigo luhgschanu augstais Kungs un Keisers apstiprinajis diwejadus medatus, kuru weens buhs no bronksa, leelafã un masakã mehrã, par peeminnu tai schinni gaddã notikfuschai politelnistai israhdischanai Maskawã un prohti preeksch teem zilwekeem, kas pee f. schahs israhdischanas isrihkoschanas puhlejusches; ohtrs medalis arri diwejada leelumã (tee masakee no selta un arri no fudraba, leelafais no bronkses) teem prezzu israhditajeem par pagohdinaschanu.

— Ta awise „Kreewu pafaulẽ“ daudfina, ka pee augstas waldischanas karraministeris arri preekschã lizzis pahr rekruschu nemfchanu 1873 gaddã. Rekruschu nemfchana notifschohht schahdã wihsẽ. Wissã walstibas daffas, tapat arri Pohlu-semme nemfchoht 6 wihrus no 1000 dwehselehm; tikkai kemã freisẽ Archangelstas gubernijã un Poneweschas freisẽ Dlonzas gubernijã no teem tur dsihwodameem Koreleem tikkai 4 no 1000 janemm; — bes schahs nemfchanas wehl pa 1/2 rekruchta no 1000 dwehselehm janemm tais gubernijãs, kas tai rekruschu nemfchanã no 1. Nowbr. lihds 1. Dezbr. 1863 no dohschanas bij atfwabbinatas un tapat arri Pohlu-semmes gubernijãs pa 1/2 no 1000 dwehselehm preeksch tahs dohschanas 1869tã gaddã. — Schoreis ta rekruschu nemfchana ja-eesahf 15tã Janwar un ja-pabeids 15tã Februar 1873.

No Pehterburgas raksta, ka Pruhfchu prinzis

Rahrlis (taggadeja fehnina brahrlis) 21mã Oktober fwinnejis to deenu, kad 50 gaddi palikfuschu, kamehr winsch weenai Kreewu regimentei zelts par augstato wirfneeku. Tas notizzis 21mã Oktober 1822 gaddã, Keisera Aleksandera I. laifã. Schi regimente effohht Leepajas kahjineeku regimente N 6. No schahs regimenter us Berlini braufuschu prinzi us to gohda-deenu apfweizinaht, prohti 4 wirfneeki, weens feldwebels, weens unteroffizeers un weens gefreter. Schee regimenter fubtitee weetneeki tikkuschu ar peenahkamu gohdu usnemti un pats prinzis ar teem farunnajees Kreewu wallodã. Schee weetneeki prinzim aisneffa bildes no wisseem tahs regimenter wirfneekeem, tad pascha Keisera apfweizinaschanas rakstu un fw. Turra ordeni no 3schas klasses. Wehlati prinzis schohs sawus weefus luhdã us gohda-malliti, kur arri pats Wahzsemmes Keisers bij klacht, un beidsohht teem dahwinaja par gohda-peeminnu farroga banti, kam wirfũ Kreewijas un Pruhfijas ehrgli un t. pr.

No Nowogorodas. Nowogorodas gubernators finansministeram sinnojis pahr to behdigu buhschanu, kahdã atrohdotees tee no Kursemmes us Nowogorodas guberniju pahrgahjuschi Kursemmes Latweeschu. Tadeht tad finansministerija ministeru komitejai likuse preekschã, wehleht ka scho pahrnahfuschu peerakstifchana pee okladã warretu notikt pee tahdahm draudsehm, kas tohs gribbetu usnemt. Turklacht — lã dsird. — tiftu to pahrrakstamo nodohfchanu parradi pahrzelti us tahm jaunahm draudsehm; schee Latweeschu tad pa teem nahkameem 4 gaddeem buhtu no kahm nodohfchanahm un parradeem fwabbabi un tee tad buhtu tais trijõs pehz tam nahkamõs gaddõs tikkai pa pufs daffai jamaksa; bet tee parradi, kas kriht us teem pahrnahzejeem, kas jau pee kahdã okladã Nowogorodas gubernijã peerakstifi, teem us 5 gaddeem atzelti. Turklacht finansministerija arri to padohmu dohd: Latweeschu pahrrakstifchanu us Nowogorodas guberniju nahkamã laifã nefã zittadi atwehleht, ka pehz teem likumeem, kas jau dohti par nodohfchanas malfadamu fahrtu zilwekeem, kad tee pahrrakstahs no weenas gubernijas us ohtru.

No Krimmas raksta, ka schogadd' tur ar fahls eewahfchanu flitti isdewees. Merz mehnescha beigã gan eegaddijees leels faufums, kas lihds pufs Mai mehnesim pastahwejis un eserõs fahls labbu beesu fahrtu fashahwejis; bet no Juni mehnescha lihds Septemberam gan drihs weenadi ween leetus lijis, kas atfal wifũ iskaufejis un tif tur ween tas newarrejis notikt, kur prett leetu patwehrums bijis gahdahts. — Warroht rehlnaht, ka schogadd' tif 5 millionus puddu fahls dabbuschohht, kur taf zittõs gaddõs 10 lihds 12 millionus puddu fanehmuschu. Zittõs gaddõs tur us weetã malfajis puds fahls 5 lihds 7 kapeikas, bet taggad jau malfajohht 20 kapeikas.

Ahrsemmes sinnas.

No Wahzsemmes. Berlinẽ waldischanai sawa kreises likuma deht leelas darboschanahs, jo gribbe-

dama to zauri dabbuht un leetâ lift, ta daschas weetas pahrtaisa, lai to pawiffam ne-atmestu, — tâpat arri pahrgrohscht to lungu namma buhschanu. Waldischana, sists Bismarcks un ministeris Gulenberg schinnî leetâ effoht weenâ prahâ. Dsirdehs us preefschu, kâ isdohsees.

29tâ Oktober (10. Nowbr.) Sakschu kchninu pahris Drehsdenê noswinneja fawas selta-kahsas. Wiffa pilssehta bijuse jauki puschkota. Wahzijas keisers un keiserene, kâ arri zitti Wahzijas kchnini un sirsti leelâ pulkâ bij fanahlfuschi us scho gohda-deenu par weeseem.

No Kehnigsbergas. Tê arri kahds kattotu preesteris, Grunert wahrda, nemmahs runnaht un rakstih prett pahwesta nemaldibu. Winsch pah'r Ermlandes biskapu Kremenju rakstijis tã: Biskaps pahwesta nemaldibu tizzedams, effoht atmettis kattotu tizzibas pamattu, kas Trientes konzihlê nospreests un tadeht winna biskapa warra pah'r Grunertu wairs ne-effoht spehka; winsch to wairs neturroht par no Deewa winnam ezeltu preefschneeku; tas taggad til effoht kahdas maldigas partejas waddons, kas strahdajohht us to, lai Kristus pateesiba teef ispohtita. Grunerts wehl salka: „Es sinnu, ka taggadeja wiltiga (nepareisa) kattotu darboshanahs par warrenu lihki paliffuse, kas ar saweem neprahtibas puëscheem wiffu wesseligu dschwibu nomaita; es sinnu, ka schee Wahzu biskapi sawu kaunu darbu lahsteem padohhti un ka tee no Deewa Garra irr atstahiti.“

No Franzijas raksta, ka Frantschu eenais us Wahzeescheem wehl arween effoht kahds, ka tas nekad nedohmajohht beigtees. Tas eenais taggad effoht wehl stipraks, ne kâ tad bijis, kad karschs beidsees. Eenais effoht kahds, ka kad isfalkuscham Frantschu ubbagam Wahzeets sneegtu maies gabbalu un tas sinnatu, ka Wahzeets winnam to dohd, — winsch to maissi nema ne-nemtu, bet labbal baddu zeestu. Daschi Wahzeeschi, kas jau gaddeem tur dschwujuschi un ar Frantscheem tã kohpâ fa-auguschi, ka glusch par Frantscheem paliffuschi wiffadâ buhschanâ, — ir tee wairs neteef tur eeredseti nedf kaddâs beedribâs peenemti tapchz, ka winni no Wahzeescheem zehlfchees. Winni nema newarroht saprast, ka kahds Pruhjis wehl eedrohshinajotees no winneem lo pagehreht. Tilkai starp winnu waldischanahm effoht meers derrehts, bet ne starp pawalstneekem un t. pr. Mesenn wajjadsejis Wahzsemmes wehstneeka pilli Parihse, krahfnis pahrtaisiht un arkitekts atsubtijis laudis, kas lai tê strahda. Lee jau bijuschi sawu darbu eesahlfuschi, kad dabbujuschi sinnaht, ka ta effoht Wahzu wehstneeka mahja. Tublin fanehmusch par sawus darba-rihus atkal kohpâ un teifuschi: winnu tehsemmes gohds winneem nepakaujohht preefsch Wahzijas keisera strahdaht. — Dhtree eenaidneeki Wahzeescheem, kâ lehti saprohtams, irr tee Jesuiti. Tã kahds no Elfases isdshits Jesuits kahdai awisei rakstijis leelu garu stanu, lo pabeids ar scheem wahrdeem: „Wahzsemme few paschai par stahdi atshs,

ka Franzija basnizai un wiffai Giropai tohti wajjadfiga. Daudsi jau to atshst un noscheblo. Sinnams, ka papreefsch wehl affinaiuus laikus redsesim; bet tad nahks, jaukas deenas un Italiya kâ arri Wahzsemme buhs no teem besdeewjeem atswabbinata. To warram zerreht un to mehhs peedschwosim; bet kad tas wifs notiks, to newarram fazzihht. Bet Deews irr tainnis, Maria, Franzijas kchnineene irr warrena. Kattoliffa dschwwe iddeenas pee-aug spehka. Mehhs juhtam, ka Deews ween warr palihdseht un wiffas sirdis juht, ka glahbschanas turwu. — Man notiks ta wiffu-leelaka laime, ka leelo Piu IX. dabbuschu redseht. Winsch zerre glahbschanu zaur Franziju, jo to sinnam, ka Deews neliks schai zerribai kaunâ palitt.“

No Italijas. Tur wehl warren brehz pah'r leeleem uhdens-pluhdeem, kas wiffswairaf pohstu darroht Ferraras un Mantuas aprinkes; tur dauds augligi femmes gabballi ispohtiti, pilssehtas un zeemi pah'rpluhsti, kahdi desmit tuhstoschi zilweki isbailes un breefmâs. Tâpat arri dauds mahjas effoht fagahstas un wiffaugstakahm stiprahm mahjahm til junta gallus warroht redseht. Tit leeli pluhdi — zit ween peeminnams, wehl nekad ne-effoht bijuschi. — Sirakufâ auka plohschwusehs, kur nammi fagahsdamees 32 zilwekus nosittuschu.

— No Rohmas kahda sinna tikfufe Englandes leelai awisei „Teims,“ ka pahwests us kahda leela wihra, ar to farunnadamees, tã fazzijis: „Dauds reis es teeku jautahs, woi un kad es Watikana pilli atstahschohht. Manna atbilde us to irr pawiffam lehti saprohtama. Es Watikanu atstahschu til tad, kad ta deena peenahks, kad es no turrenes wairs newarreschu to kattoliffu pasauli walidht. Lihds schim tahs waldischanas, kas paliffuschas man ustizzigas, irr sawus wehstneekus pee man subtijuschas, kam pilnigi warru ustizzetees un zaur kam itt drohschi manni wahrdi wiffu kattoliffu pasauli warr fasneegt. Bet tad, kad sinna schu, ka manni wahrdi wairs neteef rittigi teem pasneegti, kam tohs suhtu, tad man peenahksees scho pilssehtu atstahht.“

No Mexikas sinno, kur par turrenes republiks presidentu eewehlehts tas lihdschwinnigs wizepresidents Lerdo de Tejada. Zerre, ka schis kahdâ paschâ garrâ waldischoht, kâ lihds schim Suarez walidja.

No Seemel-Amerikas brihw-walstehm sinno, ka Grants pateesi atkal effohl iswehlehts par presidentu us nahkameem 4 gaddeem un ohtrs kandidahs Gribli (raksti Greeley) palizzis tahlu pakkal. Grants wirrohku dabbujis 30 walstês un Gribli tilkai 7 walstês ween. Salka, ka Grantam jau tadeht dauds wairaf baljis peekrittuschas, ka winsch Neegereem arri isgahdajis balfeschanas tcesu un tee jau zittu, sinnams, nebalfeshs, kâ Grantu. No wiffahm fabeedrotahm walstehm subtitu weetneeki gahjuschi Grantam us jaunu wehleht walidneeka laimi un tas par sawu uswarreschanu preezadamees, apfobljees ir us preefschu tã walidht, ka

laudihm wiß buhtu par patifschanu un par labbu, un ka wißi tikku faweenoti ar stiprakahm meera faitehm.

— Boston pilsfehntä 29tä Dttbr. iszehlahs warren leels ugguns-grehts, kas 20 stundas no weetas plohsijahs un aprihja 930 kohymannu magasihnes un fantorus un 60 dsihwojamas mahjas. Stahde effoht 80 millionus dollaru leela. Starp nodegguschahm ehlahm arri flaitams behrsens-nams, pastes-nams un weena basniza. Laudis laifotees nodegguschas ehlas tuhlin attal usbuhtweht.

Arri no Londones sinno pahr leelu ugguns-grehtu, kas 24 stundas plohsijees un aprihjis daudfud-mallas un labbibu magasihnas; arri daudf zilweki të tiklufchi eewainoti un weens fadedsis. Stahde effoht 100,000 mahzinas sterliau (libds 700,000 rubtu) leela.

No Afrikas sinno, ka effoht isdaudsinahs, ka Munzingers, Egiptes wize-kehina karrawaddons, Abessinijas seemeta puffē tizzis fakauts. Warr buht, ka pee schahs sinnaas arr kahda dalka taisnibas klacht effoht, jo waldischana pahr wißu to taggad kluffu zeeschoht. Tas nu gan rittigi effoht teefa, ka 1½ regimentes karraspehta tam wehl no pallat aishubtitas. No wißahm sinnaahm tik to warroht saprast, ka Egipteeschi tik tahs të nosauktas Bogas semmes griboht panemt un warr buht kahdu wisstuhwako strehki no Abessinijas, lai us preekschu buhtu drohschs tas zeksch no Massauas pahr Raffalu us Kartumu. Munzingers semmes un laudis labbi pasihstohht un winsch tik trals jau nebuhschoht, wißu Abessiniju eekarroht preeksch Egiptes walbineeka.

Jannakahs sinnas.

No Berlins, 1. (13.) Nowbr. Daudsina, ka firsts Bismarks effoht faslimmis.

— 2. (14.) Nowbr. Kungu-nams griboht kehniham padobschanahs rakstu peenest, ar to sohla winna prahtam padobtees. Firsts Bismarks ne-effoht wis gruhti faslimmis.

Kreewu walsts.

I.

Itatram, kas grihb buht labs pawalstsneeks, tam waijaga labbi pasihht walsts buhschenu un dsihwi. So tik tad, kad winsch to pasihst, winsch sinnaahs, kahda weeta winnam peederr walsts plascha dsihwē, kahds winnam irr peenahkums, kahdi likkumi ja-ispilda, ka winnam ja-isturrah, lai schkehrslus neliktu zittu pawalstneeku teesibahm un paschas walsts mehrkim. Un labba walsts buhschanas pasihschana muhs mahzihs mihleht un zeenihht paschu walsti un walsts waldischenu, kas muhsu dsihwi apdrohschina, meeru usturr lauschu starpa un preeksch wißas tautas labklahschanas gabda.

Latweeschu tauta miht taggad appalsch Kreewu walsts stipra patwehruma. Ka tahs daschas zittas tautas, ta arri winna irr Kreewu walsts dsihws lohzeckis. Winna kohpa ar zittahm tautahm strahda wißai leelai walstei par labbu. Winna libds ar

tahm zittahm tautahm zihnahs palihdschē pee walsts mehrka aissneegschanas. Bet ja winna grihb to panahkt, ja winna grihb dsihwoht un pastahweht leelai Kreewu walstei par gohdu un flawu, tad winnai ja-eepasihstahs pilnigi ar paschu walsti un waldischenu. To par waijadsibu atsihdams, grihb nu zeenigeem lassitajeem kahdu ihfu pahrskattu par taggadejas Kreewu walsts buhschenu, par walsts dsihwi, walsts waldischenu un walsts eestahdijumeem un teefahm sneegt.

Kreewu walsts irr keisariste, kas irr, winnaas walbineeks irr keisars. Wißu Kreewu keisars irr fawā warrā ne-aprohbeschohhts patwalbineeks tapat arri keisareene, kad trohnis pahreet us kahdu keisariskas familijas jeb dsimtas-lohzecki no feeweeschu zilts. Waldoschas keisareenes laulahs draugs neteel atsihts par keiseru. Winnam tik peederr keisera wahds un prett winnu japarahda tas pats gohds un ta patte zeenischana, ka prett waldoscho keisareeni. — Kreewu walsts trohnis libds ar ne-atschkirami ar to faweenoteem Pohku karralistes (kehnistes) un Sahmu semmes trohneem pahreet pehz keisariskas manifestes no 1797 gadda 5. Aprita no tehwa us dehlu, un ja waldoscham keisaram naw dehlu, us winna tuwako raddineeku. Bet ja neweena keisera dsimtas mihrischka lohzecka wairs naw pee dsihwibas, tad trohnis pahreet us feeweeschu zilti. Tad woi nu keisaru meita, jeb winnu feewa jeb zitta kahda raddineeze teel par Kreewijas keisareeni. Laiks irr preeksch walbineeka un trohna-mantineeka aissneegts feschpadsmitais wezzuma gads. Kad waldoschais keisars mirst, pirms trohna-mantineeks irr aissneedsis noliktu wezzuma gaddu, tad preeksch walsts un preeksch trohna-mantineeka eezeht pagaidu waldischenu.

Behz keisara nahwes trohna mantineeks manto trohni zaur likkumu, isdohtu par trohna mantoschenu. Jauna keisara waldischanas eefahkums teel flaitihts no wezza keisara nahwes deenas.

Waldoscha tizziba Kreewu walsti irr pareistizziga Greeku-Kreewu basniza, pee kurras keisaram arween japeederr. Buhdams pareistizzibas fargatajs, keisars teel faukts par basnizas galwu; winna organs (dsihwais rihts un mutte) preeksch basnizas leetahm irr wißfwehatakais sinods.

Neween wißas kristigas tizzibas, bet arri Ebreeschu, Nuameda un paganu tizzibas, irr atkautas un teel fargatas eeksch fawahm teesibahm no keisara.

Keisara ammatā faweenojahs diwi walsts darri-schanas: a) likkumu dohschana un b) patte waldischana. Likkumu dohdama warra wißā fawā pilnumā peederr tik keisaram, ta ka bes winna neweenam naw atkauts likkumus isdoht. Wißaugstaka waldischanas warra guß arri keisara rohkas. Teefas un wißri, kam keisars ustizze waldoschu warru, wißu, to winni darra un pawehle, tik darra un

pawehle keisara wahrda un pehz no keisara isdoh-
teem liffumeem.

Waldischanas weetas un eestahdijumus, lam tabs
daschadas waldischanas darrischanas irr ustizzetas,
eedalla pehz winneem peenahkamas warras mehra
augstakās jeb walsts waldischanas weetas,
widdejās jeb gubernu waldischanas weetas un
semmakās jeb aprinku un pilsfehtu waldis-
chanas weetas. Pee schahm beidsamahm pee-
skaitamas draudjes un pagastu teefas un
waldischanas weetas.

Pee walsts waldischanas weetahm peederr schahdi
walsts eestahdijumi:

I. Walsts padohme. Wiinas apspreechanai
peederr wiffas waldischanas leetas un buhschanas.
Ikkatra leeta, pirms ta pee Wissaugstaka keisara
nahk, teef pirms zaurstattita un apspreesta no walsts
padohmes. Schi pastahw is wiffu wiinas lohzecku
sapulzes (plenums) un trim departamenteem, weena
preeksch liffumu dohschanas, ohtra preeksch ziwil-
un basnizas leetahm un trescha preeksch walsts faim-
neezibas. Pee walsts padohmes peederr wehl walsts
kanzleja, kurru wadda walsts sekretahrs.

Walsts padohmei bes tam ir wehl peebeedrota:

- a) Wirskomiteja preeksch semneeku lee-
tahm, kas darbojahs ar wiffu semneeku buh-
schanas eegrohschanu un waldischanu.
- b) Kaukasijas-komiteja, kas zauruhko un
apspreech wiffas leetas, kas aisteek Kaukasi-
jas semmi.

II. Waldidams senats. Schis irr ta aug-
staka ziwil-leetu instanze (teefas weeta) un uhko pehz
tam, ka liffumi tiftu wiffur ispiditi. Senats pastahw is
weenpadfmit departamenteem, no kurreeem pir-
mais, ohtrais, treschais, zettortais un peektais, ta-
pat ka eroldijas un mehrischanas departamenti at-
rohnahs Pehterburgā, festais un septitais Mas-
kawā un dewitais un desmitais Warschawā. Bes
tam wehl pehz jaunu teefas liffumu eeweschanas
diwi kaffazijas jeb spreeduma atzelschanas
departamenti irr eezelti pee fenata.

Senatam irr trihs wisspahrigas sapulzes, diwi
irr Pehterburgā un weena Maskawā. Pirma wis-
pahriga sapulze pastahw is pirma, ohtra, trescha un
eroldijas departamenteem; ohtra sapulze is zettorta,
peekta un mehrischanas departamenteem. Maskawas
wisspahriga sapulze pastahw is teem diweem Mas-
kawā effoscheem departamenteem. — Pahrluhkoschana
par darrischanas fahrtibu un par spreedumu taif-
nibu peenahkabs Pehterbugas wisspahrigās fenata sa-
pulzēs general-prokuroram, kurra ammatu irr
faweenohts ar teefas leetu ministra ammatu. Mas-
kawas wisspahrigās fenata sapulzēs ministra weeta
irr ihpats wirsprofurors. Katrā departamentā irr
weens wirsprofurors, til nē eroldijas departa-
mentā, kurra eroldmeistars ir par pahrluhku ar
tahm paschahm teefibahm un teem pascheem pee-

nahfumeem. Ikkatram departamentam irr arri sawa
ihpascha kanzleja. — Bes tam wehl ihpaschas no-
dakkas pee fenata irr a) registeru ammatu, b)
faimneezibas komiteja c) fenata drukata-
was Pehterburgā un Maskawā un d) fenata ar-
kiwi jeb grahmatu un dokumentu krahtuwas.

III. Wisswehtakais finods. Scha sin-
naschanā un waddischanā stahw wiffas pareistizzibas
garrigas leetas. Sinodu fastahda kahdi arkjereji
(starp teem arri mitropolit) arkimandriti un
kahdi tā fauzamee „baltee“ garrineeki. Si-
nodam irr arri sawa kanzleja, kurras lohzecki irr
wirsprofurora bihro-tschinowneeki, wirssekretari, sek-
retari un daschi zitti tschinowneeki. Wiffi finoda
preekschliffumi nahk zaur wirsprofuroru pee pascha
keisara. Wirsprofurors irr arri tas wirspahrluhks
par to pee finoda pastahwofchu faimneezibas (eko-
nomisku) komiteju un par garrigu skohlu wal-
dischanas weetu.

IV. Ministeru komiteja. Schi eeksch fe-
wis saweeno wiffu ministereem ustizzetu isdarrischa-
nas warru un bes tam wehl ispidla daschas zaur
liffumu tai nospreestas darrischanas.

V. Ministerijas un wirsejas waldis-
chanas weetas. Winau mehrkis irraid zaur
nerindamu darboschanu un pahrluhkoschanu gabdabt,
ka dohti liffumi un waldischanas pawehles tiftu ispid-
diti. Ikkatras ministerijas waddischanā irr ustizzeta til
weenam wihram, kas nu fauzahs par ministeri.
Wiffi ministeri stahw sawās darrischanās appalsch
augsta keisera un schim til atbild. Ministereem ne-
peederr teefaschana, bet til isdarrischanā. Teefascha-
nas warra til peenahkabs fenatam un zittahm tee-
fas weetahm. Pehz tam neweenai ministerijai naw
atkauts, kahdu noteefabt jeb kahdas prahwas pro-
zeffes leetā teefas spreedumu spreeft. — So eeweh-
rojamas nodakkas ikkatrā ministerijā irr schahdas:
1) departementu jeb wirsejas waldischanas; 2) kon-
seksch; 3) wisspahrigas sapulzes (plenums) departa-
mentōs; 4) kanzleja un 5) wehl tee sewischli eestah-
dijumi pee ihpaschahm ministerijahm.

(Us preekschu wehl.)

Zilweku pahrdrohschiba.

Schoreis stahstijim pahr weenu pahrdrohschu Ame-
rifaneeti, kas tohti isweizigi mahzejis par strikkeem
danzohk, tam wahrds Blondin. Lassitaji, kas ar
lanfahrtehm un sweschahm semmehm cepasinnuschees,
atraddihs Seemel-Amerikā diwi esarus, weenu fauz
Ontario, ohtru Erik-esaru. Starp minneteem esareem
atrohdahs Nigares rumba (uppe ar dauds klintihm
un besdibbeneem), kurra zaur sawahm uhdens krahtehm,
jau dauds reisneekem pasihstama un wehrā leekama,
tadeht, ka us muhsu semmes lohdes naw neweena
tahda uppe, kurra tai lihdsinatohs ar til leelahm
krahtehm un besdibbeneem. Schi rumba tohp dauds

weetâs, zaur zeetahm klints fallinahm schkirta, fur pehz dauds tuhstoschahm ohlektihm atkal kohpâ fateff un tad ar warrenu spehfu, daschâ weetâ par 150 ohlekschu augstahm klintsseenahm, balti puttodama un burbutodama besdibbeni eekriht; krahlschanu un schnahlschanu dauds juhdses tahtumâ dsird. Zaur tahdu krahlschanu tohp daschs nogurris reisneeks atkal jautrs. — Krahldami un puttodami wikni leelifti eeksch besdibbeneem spehlejahs un fo ween straume ar sawu mitru rohku dabbu nofert, to wianna beschehloschanas norauj dsittâ un burbutodamâ besdibbenâ, no kurras, usstattoht ween, nahwe pretti smaïda. Pahr tahdu besdibbeni, irr tas minnehts akrobahs Blondin pahrgahjis pa weenu resnu striffi.

Blondins irr smuks no auguma; wianna tehws bijis Frantschu salbats, dsihwojis Seemet-Amerikâ Dmer pilssehtâ. Minnehts pahrdrohschais, jau no masuma dsinnees mahzitees pa dreepehm danzohht un to skunsti labbi eemahzijeess, kâ ne weens nau pahr wianna drohschibu pahrafi gabjis. Wianna apbrihnojama pahrdrohschiba tillka isslaweta, kad winsch Migares besdibbenus pahrstajaja. Tai 1859 g. ta apgabbala eedshwotaji dabbuja zaur awisehm sinnu, ka Blondins buhschoht pahr Migares besdibbeni par dreepi eet. Dauds turreja tahdu sinnu neriktigu; bet pehdigi, kad tappa wehl sinnam darrihts, ka tas notiltschoht 30 Juni t. g., tad dauds dewahs usstattichanas weetu, zitti itt no leela tahtuma, un wairal kâ 30,000 skattitaji sanahza.

Ta dreepe bij pahrwiltka pahr weenu besdibbeni, par kurru Blondinam bij ja-eet 800 ohlektes no semmes goisâ un lihds 600 ohlektes garrumâ. Mahwes klussums wiffus skattitajus pildija, kad Blondins gauschi plahnâs drehbes gehrbees, itt drohschs un preezigs parahbijahs us dreepes. Skattitajus apfweizinajis, sabza sawu bailigu un breesmu pilnu zellu, no kurru katrs zilwels ar steigschanohs buhtu atrahwees. — Puffs zellu nogahjis, uslaidahs gullifti us dreepi un tad uszehlees skrehja ar steigschanu us skattitajeem, kas brihnotamees winnu apfweizinaja. Pehz kahdu puffsstundu gabja atkal atpalkat us ohtru puffi. Widdû tizzis winsch wiffahdi isspehlejahs itt kâ nedfirdedams to uhdens krahlschanu un wehl israhbijahs, itt ka winsch dahrsâ, starp puklehm spehletohs. Wiffadi isspehlejees, aissehja sawas azzis ar drehbi un gabja laimigi sawu zellu tahtal. Wiffi skattitaji itt kâ issmissuschchi brihnijahs par tahdu drohschibu, prett kurru wissdrohschajam Amerikanectim buhtu jadrebbe.

Us reis wiffi skattitaji issauza, ka ar Blondinu pa gallam, jo wianna kahjas eesahla trihzeht un netrahpija taifni us dreepi; tadeht dauds dohmaja: ka winsch buhschoht besdibbena laupijums. Bet tas bija tik skunstes stikkis, zaur fo skattitajeem wairal brihnoschanahs bija. Laimigi winsch sawu zellu pabeidsa. Zaur tik leclu pahrdrohschibu winnam bija leelas eenahlschanas. Kad Blondina skunste Amerikaneescheem jau bij wezza, tad winsch nahza us Giropu un Englande sawu skunsti israhbija par Temses uppi arri pahri eedams tahdâ

paschâ mohc. Par Temses uppi pahri eedams, winsch isgehrbâhs kâ ka neweens newarreja dohmaht, ka buhschoht pahreet. — Winsch eetinna sawu galwu drehbê, apliffahs ar smaggahm fehdehm un eekahpa diwi kurwjôs un kâ dauds reises laimigi pahrgahja. Weena gaspascha, kurra deesgan isweiziga bija pee tumedinu rahdsichanas, eenihdeja Blondinu deht winna leelas eenahlschanas. Ta patte apnehmahs pahr to paschu dreepi pahreet, pahr kurru Blondins gabjis; bet netikka puffs zellâ, kad jau eekritta Temses wikads, fur ar leelu publiu tik dabbuja to isglahbt no flihschanas.

J. St nn.

Rahds wahrds par skrohdera ammatu.

Lai gan skrohderu ammatâs no laudim tik daschu reis par ne zil wehrtigu teel noturrehts, tad tomehr tas irr itt augsts un teizams ammatâs. Mums jaw gan arridsan irr sinnam tas faktams wahrds: Drehbes darra laudis — drehbes israhda zilweta lahgu waj nelahgu usweschanohs, wianna nabbdasibu waj baggatibu, wianna mahzitu waj nemahzitu kahrtu. Tê nu arri tas, kas us skrohdera ammatu ar nizzinadamu prahtu noraudsitohs, ne pa wiffam kâ kahds mahzihts waj prahstigs wihrs israhditohs. Mahzihts zilwels sinn il katru peeklahjigu ammatu zeenih, ja tas tillai pehz kahrtas teel strahdahs un kohpts.

No teem ammateem, fo Latweeschchi kâ tahdi sawa apfwahrsni warr peenahzigi kohpt, irr arri skrohderu ammatâs — un muhsu Latweeschchi wairal kâ par zittu kahdu, irr par skrohdera ammatu usplautschannu un attihstichannu sawa starpâ lihds schim gahdajuschchi. Gan wehl atgahdinafimees us to teizamu J. Dahlmann kunga „rohkas-grahmatu preeksch skrohderem," kas lihds puffs jaw irr isnahkse, bet kurras gals jeb beigums mums nesinnamu eemestu deht wehl kawejahs. Tapehz kad jaw nu pamahzidami rasti par skrohdereschannu teel pasneegti, tad mums taggad tillai buhtu us to janolnhfojahs, waj tas pee mums arri maj augtus nese.

Tohs augtus no schihs peekohpschanas mannim, kâ pascham skrohderam buhdamam, ne pawiffam nenahks te peeminneht; jo kad tee augli buhtu neezigi, waj ne kahdi, tad man tal buhtu schehl, to sinnamu darriht — un kad tee atkal buhtu teizami, tad jaw to pasinnodams, es israhditohs tahds kas pats sewi, kas pats sawu asli zell; tapehz to labbali atstahju kauschu paschu ihstena sinna un pahrbaudschana.

Tomehr, ka par daschadahm nepeeklahjibahm, kas ih-paschi Latweeschchi skrohderu starpâ wehl noteek, irr runnadamam jarunna, ta irr sinnama leeta. Raw arri par to nemas jabrihnahs jeb jabaidahs, jo il katrâ un pat tai wiffu labbali aptohptâ ammatâ atrohdahs aisseenu arri sawas wainas. Muhsu skrohderu wainas bij agralôs laifôs arridsan jo leelatas, ne kâ taggad; jo agrati tee wehl stipri netahrtigi un us labbu laimi drehbi greeja un schuhwa un wiffadâ wihsê nepeekohpschees skrohderaja. Taggad, fur kauschu dsichschannahs un zenschannahs us smalkahm un mahzitahm buhschannahm un mohdehm nessahs, irr arri muhsu Latweeschchi skrohderi wairal peenehmuschees un strahda jo prohjam us wehrigatu un peenahzigatu wihs sawu darbu. Tillai Latweeschchi skrohderem jafargahs no tahm daschadigahm ahrigahm wainahm, kâ no usteepschanas, lep-nibas un pahrafi ahtras leelichanas.

Daschi muhsu skrohderi, kas sawu ammatu warr buht gan brangi prohht, nemmahs arri zittus tai paschâ ismahziht un to apfohla tik ihfâ laitâ isdarriht, ka mahziba eedamam als ta leela ahtruma gandrihts waj jaw pat galwa fahf reibt. Un ta arridsan irr pahrafi leela apfohlischana. Tâ nu nahf semneeku skrohderis us pilssehtu, peestahjahs

tuhlht pee tahda abtra ffolhotaja, eemafsa fawu naudu tam eepreelshus un nu mahzjäs greeshanu un fchuhfchanu, fo itt galwa nefs. Bet ihfais laifs nu pagahjis un daschs mahzjelis ne zit naw ismahzjeees, daschs atkal to sewim daudf mas eelohzitu sinnafechanu newarr pee semneefu dreh-behm itt ne buht isleetah. Pilsfehnteekeem, kas waj it mehnefi fawas mohdes grohsa, ninna nepilniga ffohderefechana ne lam newarr derreht un semneefu atkal netih-fahs par Wahzu kundfneem gehrbtees. Lai nu paschi fchee ammata ffolhotaji falka, zit ilgä laikä winni fawu freetnu ftrahdashanu lä mahzjeli, selles waj wehl pat lä akade-mijas studenti irr eenehmufchees un waj tapehz zits to paschu, waj kahdu dalku no wiffa, warr 16 stundäs, deenäs, neddeläs waj mehnefchös un t. j. pr. ismahzitees.

Kas tahdas ihfas un pilnigas mahzifchanahs auglis daschu reis irr, to peerahda fchis notifikums. Kahds S. gribbedams fawä ammata wairaf peenemtees, dewahs uf pilsfehntu pee M. ffohdera, lai winsch to tur itt ihfä laikä warretu panahft. S. ffohderis fawu ihfu mahzibu pabeidfis un fawus 10 rublus par to aismafajis, nu gahja uf fawahm mahjahm atpaktat. Mahjäs eegribbahs kahdam M. faimneefam jauni sahbafti un jaunas biffas. Winsch tapehz nopehrt ahdu, to nochohd kurpneefam, kas ilgafi un pilnigafi fawu darbu bij mahzjeees, un drehbi S. ffohderam, kas leelijahs, ka tas ihfä laikä fawu darbu muhschigi pareisi effoht ismahzjeees. M. faimneefs tapehz abbus meisterus, kurpneefu un ffohderi, atajinaja pee sewis mahjäs, teem lifka to darbu preefchä un zeeti pefazzija, lai tee nu abbi publejahs, fawu ammata praschanu pareisi parahdiht. Kurpneefs panehma to ahdu un fahka fawu prohwees-darbu itt pasemmigi un weentefigi ftrahdaht, bet S. ffohderis fazzija: Kas tad wehl labbati isdohsees ka ne mans meiste'rifkis. Abbi ammatneefi nu rahwa duhschigi. Kad kurpneefs jaw bij gattawes, tad winsch pasneefsa fawus taiftus sahbaftus M. faimneefam un tee derreja, lä uf matta, ta lä winsch preezigs un lihgfmis kurpneefam to pelnitu mafsu eedewa; bet S. ffohderis bij tahs biffas lä isftrahajis, ka tahs winnam pascham preefch fawa 14 gaddus wezza burfcheta bij japaturr atpaktat, lam tahs gan daudf mas derreja. Dohmaju, ka fchis notifikums të derrehs ihfas mahzibas zeenitajeem par labbu preefchifimi.

Tapehz fcheem mahzjeem, kas tomehr gribbedami par pilsfehntas ffohdereem palitt, dohdu to padohmu, fawu mahzibas aprehinumu labbati uf ilgatu laiku taift, waj nu us weenu gaddu, diwi, trihs waj wehl wairaf gaddeem; jo ihfa un nepilniga mahziba teem ne fur un ne kahdä laikä newarr leeti derreht. Bet semneefu ffohdereem, kas gan fawu peellahjigu ammatu pehz wifnotalas wajadfi-bas proht un tomehr wehlelohs to pilnigafi pastrahdaht, ewehleju tahs jaw isnahfufchäs un braktu Busch fungu Latweefchu grahmatu bohde dabujamas J. Dahlmann tunga nodaffas no „pilnigas rohlas-grahmatas preefch ffohdereem,“ jeb tee lai beesi fateekahs ar zitteem prah-tigakeem ffohdereem un no teem nemmahs padohmus un mahzibas.

Dil daudf taggad stahstiju par ammata peellahjigafu, waj eefchligu isfohpfchanu, wairaf peerahfifchanas un isflaidrofchanas par to mannim fchoreis të awifēs naw eefpeh-jams pasneegt. Tiffai kahdus pahri wahrdus të wehl gribbu par to peeminneht, kas pee fcha ammata abrigas peefohpfchanas buhtu daudf mas wairaf eewehrojams. Duhš jaw nu të gan atkal par kahdahm wainahm jarunna, kas gan lihds fchim kahdu nefahrtibu wehl naw pastrahdaju-fchäs, bet lam tomehr naw wehlejams eewefotees. Muhfu Latweefchu ffohdereem wajag uf preefchu jo fipri pehz fawas apfohlifchanas peepildifchanas rittigä laikä, darba-mafas ihstenas weenadibas un kauschu ufzizibas dshitees.

Mannim gabbijahs kahdä walfarä uf zeffa itt nevatih-famu wallodu par kahdu Latweefcha ffohderei dshirdeht. Kahds wihrs nepirjis drehbi un tä labbu pauninu appalfch rohfas turredams, winsch fateekahs ar kahdu fawu draugu. Draugs aif daschahm zittahm runnahm, par to mums ffohdereem auffs neneef, to arridsan pawatza, lä winnam effoht gabbijees, pee tahda pauneta tift un fo tas ar to buhschoht darriht? Draugs draugam atbild, ka tai pau-nelä effoht drehbe preefch jaunahm bifcham un westes, kas tam patlabban pee ffohdera effoht janefs. Bet ar teem ffohdereem taggad effoht tiffai tahdas fibbeles ween, daschs labš neturroht wahrdu, dascham ne-effoht ihstenas darba-zennas, daschs atkal nefahrtigi leetajoht fawu uf-tizzibu no kauschu puffes, pee apstelletahm bifcham wehl kahdu pufš ohlekti drehbes flahst pagehredams, waj atkal no diwi norunnateem fwahrteem gluschi trihs istaifidami, no furreem tal ne weeni paschi negeid. Tomehr ohtris draugs peerunnaja pirmejam daschas labbas zerribas uf preefchejeem laiteem, ka tur fur wifš fawadi pahrweh-fchotees, arri fchi, tä nofauzama ffohdereu nefahrtiba isfuddifchoht.

Un kad nu fchee abbi draugi ar labbahm zerribahm uf preefch'laiteem preezajahs, waj tapehz mannim, tä ffohderam pascham, arri naw eemeffa, uf preefch'laiteem lab-bakas dohmas turreht un ufzihrtigi ftrahdaht un muddi-naht un zits zittu uf wiffadu fahrtigu un peellahjigu pee-nemfchanahs waddiht. Un ja tas noteef, tad gan pree-zafchohs par to, ka ne-efmu wis weltigu kahdu wahrdu par muhsu ffohdera ammatu rakstijis. Uf atkal-redfeschanahs!
J. S u f c h m a n n.

Websture (Laiku stahsti).

Uf sennafahm awifchu sinnaahm zeen. laffitajs jaw sin-nahs, ka Pehterburgas Latweefchi naudu samettufchi preefch „gohda mafsa“ tam, kas websturi jeb pasaules stahstu grahmatu wifšlabbati Latweefchu wallodä farastitu.

Taggad mums par fcho leetu tahda finna peefubtita:

Gohda mafsa

preefch webstures grahmatas, Latweefchu wallodä farastitas.

Zaur fcho teef sinnaams darrihts, ka eefubtifchanas laifs preefch webstures grahmatas irr päildfinahts uf fcha gadda pirmo Dezemberi. Tadeht luhdsu zeenigohs tauteefchus, kas puhlinus naw taupijufchi, farastloht webstures grah-matu Latweefchu tantai par labbu un kas wehlahs, fcho fawa darba augfi preefchä stahdiht preefch apzeenifchanas ar Pehterburgas Latweefchu gohda-mafsu, peenahfamä laikä fawu manufkriptu eefubtiht uf fchahdu adreffu:

Господиному Фридеманну, cand. jur. въ Стѣ Петер-бургѣ, Бассейная улица, домъ № 22 квар. 2.

Gohda mafsa irr pa-augstinata uf diwi hmtu rukkeem. Plafchafas sinnas par gohda-mafsu atrohnahs Walt. webst-neefcha 1871. gaddä 18. nummuri

Waraidoschu Sanderis.

Rihgas Latweefchu beedriba.

No teatera israhdifchanahm Rihg. Latw. beedribas palih-dfibas lahdei preefch truhfumu zeesdameem 30 rubli eemaffati. Rihga, 22. Oktobri 1872. Preefchneeziba.

Rihgas Latw. labdorrifchanas beedriba.

Stä Nowember Latw. beedribas-namumä

balle

teem 10tä Mai f. g. zaur weefuli apstahdeteem par labbu. Valle eefahftees walfarä p. 8. Zamafsa fungeem 50 fap. un zaur fungeem eewefstahm dahmahm 30 fap.

Preefchneeziba.

Lihds 3. Nowember pee Rihgas atnahfufchi 2180 fuggi un atgahjufchi 2083 fuggi.

Arbildedams redaltehrs: A. Leitan.

Sluddinafchanaš.

Weenu firsnigu „ar Deetu“ teiz falveem draugeem un pašifstameem us Kreemu-femmi ašbraut-damē: **W. Lange.**

Stohlotajs

ar labbahm leezibahm warr Wilkenu pagasta floblā (Katrinās draudfē pee Limbašheem) no 1. November šā. g. palihga-flohlotaja weetu dabuht. Zapeiteizahš pee laika turpat pee pagasta flohlotaja **J. Weetneek.** 1

Weens lihdsfchinnigs teefas-fleihweris ar labbahm leezibahm no pagasta un augstakahm teefahm, mellejahš no jauna gabda leelafā pagastā fchahdu ammatas darbu peenemt. Adresse: Pehrterburgas Ahr-Rihgā, Sudmallu-eelā № 8.

15 lihds 17 gaddus wezs sehns (no semmehm), kas dreimanna- un dišclera-ammatus grībb eemahzitees, warr tuhlin weetu dabuht Safslaukā, Palifan-eelā № 15 pee **Reeps.**

Dišclera-sekti no semmehm un weens sehns, 16 lihds 17 g. wezs, kas dišclera ammatu warr eemahzitees, warr pašahwigu darbu dabuht pee ehrgelu-buhwetaja **U. Martin,**

Abgelstalnā, pee Kalnzeema leelješka № 5.

Wisseem fawem mihkeem draugeem un pašifstameem darru sinnamu, la es no pirmo November Bullerbekera eebraufschanu esmu usnehmis un tai jaunā fildā frohg'istabā, lā arri tannis jaunōs fahōs un wahguschōs wisseem mihligi ruhmes rohšču un wiffas it laipnigi un jauti apdeenešchū. **Mahjneekš Zahnis Meese.**

Zaur fcho darru sinnamu, la es Leepajā par adwolatu esmu usmettees un dšihwoju daktera Johannsen nammā, oppalschā pa kreiso rohlu. Munnajamas funderas: il deenas preelchā pufšdeenōs lihds pullsten 11 un pehž pufšdeenās no pullsten 4 lihds 6. **3**

Kurjemmes wirpilsteešas adwolats **Herrmann Kanopka.**

Walmeera.

Ar fcho sinnamu darru, la es Walmeerā pilsechā dšihwoju un wiffadas prezešes pee wiffahm teefahm usnemmu. **2**

G. v. Reichard, hoferichts- adwolats.

Us Widsjemmes gub. waldschanas atlaufschanu tiks latru gaddu 12. November Laudohnā Mahrtina turgus ar firgu, lohpu, linnu un zittu prezzu andeli noturrechē.

Adreiofchanas labhad par lehtu turgu teel pahrdohda weena mahja ar lartuppelu femmi, tur 15 pubrūs warr išeht. — Atrohdama pretti Wabzu kapehtai, Labtschu-eelā № 11. Skaidralas finnas iēdohš turpat tagadeis faimneekš.

Weens frohgs ar turlabti peederrigu femmi irr no Turgeem 1873 us renti iēdohdams Lambert-jeb Wegesalt-muiščā, 7 werstes no Rihgās. **2**

D. Effiedt bohde

Wiezemmuischā.

Wisseem manneem draugeem un faimneekem lohpu fchahdu sinnu, la es eelchā fawas bohdes, furrā lihds fahim zukuru, laffeju, tehju, seepes, fwezzes, abdas, efelsi un daudi irtas pee mahjas buhščanas wajjadfigas prezzes pahrdewu, arri

Drehbu pahrdohschanu

esmu ceriktejis un peedahwaju wiffadus tuhkus, fihda un basta kallatus par mehrenu zennu. **2**

Ritter-eelā № 39 irr diwi firgi pahrdohdami.

Wo jenzures atwehlehtē. Rihgā, 3. November 1872.

Hedolf Wetterich

apteekera prezzu un pehrwju bohde

taggad atrohdama Zuhfu-eelā Nr. 9.

Cerikmuischā, wahjifti Kamofky, 16 werstes no Zehfihm, teel pahrdohdas: weenas ubdens-malkamas 2 gangi dširnowas, weens muhrakrohgs, pee jauna almita zekka un semneetu mahjas. Arri turpat warr dabuht sinnah, par weenu yieft dabujumu muischas-femmes-grunti no 12 dahdereem leelu, ar ehlahm.

Weens dšihwollis ar 2 istabahm, kas weena no ohtras fchikitas, lihds ar stali preelchā 8 lihds 12 firgeem un wahgust irr iehrejama Pehth. Ahr-Rihgā, wezzajā Uletfander-eelā № 10.

Lai pullstenu bohde leelā Pils-eelā Nr. 20 attal leelā pullā warr dabuht feenas un leščas pullstenuš, un peedahwa par appalschā minnetu lehtu zennu ar pilsechā pullstenu taititaja U. Berg appalwoščanu: feenas pullstenuš no 2 rub. fahloht, ar fittamo 3 r., fudraba zilinder pullstenuš no 7 r. fahl, enkur pullstenuš no 12 r. fahl, selta feewešču pullstenuš no 18 r. fahl, selta enkur pullstenuš no 24 r. fahl, lā arri pullstenu lehdes un aiflehgas feldā, fudraba un talmi.

Saweem mihkeem andelešdraugeem Widsjemmē un kursemmē zaur fcheem raksteem darru sinnamu, la pilsechāš Kalfu-eelā № 22 esmu eeraifijis pullstenu andeli un tē ar appalwoščanu us 2 gaddeem reedahwoju feenas-pullstenuš no 1 1/2 rub. eefahloht un leščas-pullstenuš no fudraba no 8 r. fahloht un seltakeščas-pullstenuš no

20 r. fahl. Beš tam weht pahrdohdu wiffadas pullstenu lehdēs no bronkfes, tebrauda, ihsta talmi-selta, kas melnas nepaleel, pullstenu aiflehgas no talmi-selta, tebrauda un ittin labbas fudraba ih-fahš un garrabs lehdēs, ritigi stempeletas. Arri wiffadas fataifschanas pee feenas- un leščas-pullsteneem ar galwoščanu us 2 gaddeem usnemmoš par lehtu malku.

S. H. Fontaine,

mahjibis pullstenu-taititajs zn lohpmanniz.

A. Th. Thies

wezzafa

Englischu magasihna, Rihgā,

peedahwa tahš labbalahš rakstamas tahpeles, grifceles, pinales, tebrauda rakstamas spalwas, spalwukahkus un bleistikus no wiffadahm sortehm.

Wiffu-labbato gaischi degreamu Amerikas

petroleumu

pa ftohpeem, muzzahm un pa leelalahm partejahm par lehtato turgu pahrdohd

P. Bornholdt un beedr.,

Zuhfu-eelā № 25 (pee Zuhfu-wahphteem.)

Wika no 15 gaddeem warr wihnuhji weetu dabuht. Zapeiteizahš pee Ernst Plates. **2**

Jauna bohde!

Zaur fcheem darru sinnamu, la es fche Rihgā, Sinder-eelā Nr. 15 esmu eeraifijis un baggati peepildijis weenu

galanterijas-

un

fihku-prezzu bohdi,

tur wiffas prezzes no eelchā un ahrsemju labbateem fabrikeem teefcham esmu fagahdajis.

G. Schönfeld,

Rihgā, Sinder-eelā Nr. 15.

Kam labbi mihksti firni

pahrdohdami, lai peeteizahš Stabrnu-eelā **K. I. Sewnikowa** bohde. **3**

Rihgās Kommerz-banka, Marfall-eelā Nr. 26 maksā

6 prozentes,

fad tur nobohd tibru naidu us trim mehnescheem woi us ilgaku laitu. **1**

Diwas diwjuhqu sammanas irr pahrdohdamas Sudmallu-eelā № 8.

No Rinnebergas sehmet-lohjinu fabrika, 5 werstes no Rihgās, irr 2 baltas aitas un melns auns pasudeufchi. — Kas tohs warr usrahdiht, tur atrohdami, dabuht minnetā fabrika 3 rubl. pateizibas algas.

Weena melnas abdas tafche, fihmeta ar D., tur eelchā dachadas zellineela wajjadfibas, irr no Lappier lihds Limbašheem pajuddufe. Gohbigš atraddejs dabuht 10 r., kad to nobohš Rihgā, mafajā Pils-eelā № 8, appalschā dšihwollis.

Zehfes kreifē, Westenes draudfē, Webjawas muischas keegel-meisteram Sihmanam Kolpakowam 18. fcha Oktober m. deenā walkarā ap pullsten 9 irr no winna gannibahm isagti: weens firgs fahnis, krehpes eefartanas, widdes augums, un weena lehwe, tumšč-behra, peere balta fihme, druftu mafala par faini, bet kruhtis plattas, — abbi firgi no 10 lihds 11 g. wezzi. Kas warrehs dabuht woi usrahdiht fchōhs firgus, tas dabuht 20 rubl. f. pateizibas algas no pašā fcho firgu faimneela woi zaur Lihder mahjitaju Lihderi, pee Reeferes draudfes, Zehfes kreifē. **3**

100 rublus pateizibas algas.

Lai 4tā Oktober irr Lidfures muischā Kursemmē, dachadas lannas, kruhšes, tehšbrettes, krehjuma- un tehšfartotes, talehtl un zittas leetas, pa dalkai no fudraba, pa dalkai no jaunfudraba taititas, — nofagtas. Wiffas fchahš leetas bij apfihmetas ar L. K. un ar krohni. Kas warr fskaidru sinnu doht, lā tas faglis panahfams un tur tahš leetas atdabbujamas, tas dabuht fims rublus pateizibas-algas Widsfirsē no muischas waldschanas. **1**

Drifkehš un dabujamē pee bilšču- un grahmatu-drifketaja Ernst Plates, Rihgā, pee Pehtera-bafu.

Albans un Wenzis jeb Brahlu karsch.

(Berthold Auerbach.)
(Statt. № 44.)

8.

Pirmā leelbeenas deenā Dankšis ar feewu, ar abbeem dehleem un ar Mahti uš bafnizu brauza. Bahnahkoht winsch islahpa is wahgeem un Albanam pawehlejis to paschu darriht, Wentšham atdewa grohschus.

„Alban,“ — tā tehws fazzija — „lais, ka pats paleezi par faimneeku.“

Albans dohmaja, ka tehws winnam mahju gribboht atdoht un fazzija: „wai labba! negaidiseet, kamehr Mahle isprezzeta?“

„Nedohma wis ka tewim mahju gribbu atdoht. Karroti pee mallas neleeku, pirms esmu pa-ehbis. Tewim feewa janemm un prohti tahda feewa, furrai zeemats peederr. Tad pats buhfi par gruntineeku.“

„Bet teht, kam tad manni no mahjas gribbat isdriht? Kas tad dabuhš Dankšcha mahju?“

„Tas, kam to dohschu. Zeemats peederr mannim.“

„Bet kursch tad tas wezzakais dehs?“

„Kluff, tew' nekas nau japraffa. Tomehr, klau, Wenzis gan tas jaunakajs, bet . . . tewim diwas azzis. Wenzis zeematu dabu. Nerunna mannim ne wahrdu pretti. Paklauši mannim! Dohd' mannim rohku ka paklauši!“

Tā runnadams tehws palikka gan farkans gan bahls. Kuhpas winnam trihzeja. Albans mannija, ka tehwm gauschi nelabbi ap firdi bija. Lailam firds bahs winnu mohzija, ka Wenzis par trohpli darrijis un ka nu Albanam netaisnibu darrija.

Albanam bij mihtsta firds. Winsch redseja tehwa mohkas un tam rohku dewa, ko schis ar warru speeda.

Nu tehws palikka meerigaks. Kad winni zeemata atnahza, tad Wenzis stahweja, pee stalka durwim un pasmejhajs. Albans redseja ka Wenzis tehwu tā kā jautadams usfattija un ka tehws ar azzim tā kā atbilbedams metta.

Tad jau tehws ar weenazzi bij norunnajuschi, winnu isgruhst is mahjas? Breesmigas dusmas Albana firdi pildija un winnam bij schehl, ka tehwm apsohlijis, apprezetees un zeematu Wentšham atstah.

Tehws winnu bij peewihlis. Winsch nu apnehmahs tehwu peewilt, prohti gan baggatu feewu meliht, bet pee prezeshanas tā isturretees, ka neweena meita winnu nenemšoht.

Tā arri teescham winsch isdarrija. Bet ar wilšchanu tal ne-isdewahs. Tehws to wiltu mannija un jo kaunigs uš Albanu palikka. —

9.

Wenzis uguni wehl uskurrinaja. Klausim kā winsch ar tehwu parunnajahs.

„Es labpraht to nefalku, bet wiffi kalpi to stabsta, ka Albans leeljees, winsch to zeematu til par

zeematu effoht pataisijis. Un kad winsch buhšoht par gruntineeku, tad wiffa pafaule brihnischotees, kahds faimneeks winsch effoht.“

„Kluff,“ — tā wezzajs nurdeja — „nerunna wairs neweenu paschu wahrdu prett fawu meefigo brahli, zittabi tu redsefi — “

„Ar weenu azzi“ — tā Wenzis — „ja arri to mannim ne-issittiseet.“

„Wenzi, es tewim fawu sohlischanu tureschu.“

„Bet wai tad no Albana bihstatees?“

„Ne wis, bet ko darri, to pats no sewis darri. Mannim usflubbinataja newaijaga. Bet Albans tā pat mans behrs kā tu. Winsch wehl muhscham neweenu paschu kaunu wahrdu prett tewim nau runnajs un es tizzu drohschi, ka winsch arri par manni nekahdu kaunu nerunna.“

„Bet es tal Sums tohs kalpus par leezineekeem warru doht.“

„Es par to neko negribbu wairs dsirdeht. Nerunna wairs neko. Es neko negribbu sinnaht.“ —

Pehz kahdahm neddelahm nahburga pilssehta bij labbibas tirgus. Arri Dankšis labbibu bij atweddis. Wiffa pafaule runnaja par to dumpi, kas nahburga semmē iszehlees. Arri tē lailam drihs ne-meers buhšoht.

Dankšham tadeht gauschi nelabbi palikka ap firdi, kad no wiffahm puffedim tiffa prassihst, wai teescham effoht teefa, ka Albans dumpineekōs gahjis. Tahda flawa iszehlahs, ka balku zirteji pa simteem ar plintehm un istapteem apbrunnajuschees netahlu effoht sapulzejuschees.

Wezzajam palikka bail ap firdi un winsch ar Wenzis steidsahs uš mahju. Gandrihs jau winsch tizzeja tai flawai, kas par Albanu bij iszehlusehs. Tadeht arri gauschi preezajahs, kad Albanu atradda mahjā. To gan arri newarreja wis leegtees, ka tehws Albanu stipri mihtoja, ihsti tapehz, ka tahds pats lepns un stuhrgalwigs bija kā pats tehws. —

10.

Bet wiffai mihlestabai par spihiti aukai tal bij jaspruhl lauka. Afs zirwis drihs afmini atrohd.

Tehws dehlam pahmetta, ka tā ne-isturretees wis, kā dehlam peenahkotees, tadeht mahjā arri nekahda meera ne-effoht. Albans atbildeja, ka nesinoht, kurrā leetā effoht grehlojis. Winsch weenumehr paklausigs un darbigis effoht bijis, itt kā gruntineeka dehlam peenahkotees.“

„Kā? Gruntineeka dehs?“ tā wezzajs blahwa — „Ko tu sinni, kas tu effi? Mans kalps effi, zits nekas. Mefle fewim zittu zeematu. Mannu zeematu Wenzis dabu!“

„Tas newarr buht. Zeemats pehz mantoschanas liffumeem peederr mannim!“ Tā Albans.

„Wai tā? Gan redsefi kas buhs, ja peedohschanu neluhgfi un ja ne-apsohlisees, mannim uš wahrdu paklausihst: Es tewi! — “

Kad Wenzis gribbeja eemaifitees stribdnia, tad tehws durwis rahwa wakkâ un papreeksch isgruhda Wenzi un tad Albanu.

Albans atrattija tehwa rohku un fazzija:

„Tehws, ne-aisteekat manni. Es jau eemu un swehreju muhscham wairs nenahft preeksch Suhfrazzim, pirms paschi manni neluhgfeet.“

Tâ fazzijis winsch isgahja laukâ.

Kambari mahte raudaja un tehws leelijahs.

Bagalmâ pee attas Wenzis brachtam fazzija:

„Alban, es gan dauds reisahm fkaudigs us tewi efmu bijis. Bet taggad tawu labbu ween gribbu. Gan redseft, ka tewim wiffu dohschu pehz taisnibas.“

„Mannim no tewis nefas nau waijadsigs. Tewim drihsak no mannim kas waijadsigs.“

„Ne-efi wis dusmigs,“ — tâ Wenzis — „manna waina nau. Wai scho redsi?“ Tâ fazzidams winsch us sawu azzî rahdija.

„Ja, es gan redsu tawu aklu azzî. Bet kas mannim par to fait?“

„Tewim gan par to fait. Tehws mannim to isfittis!“

To dsirdedams Albans trihzeja un brachta rohku apkehra.

„Ja, to tehws darrijis un zits neweens to nesinn. Un tadeht winsch mannim arri zeematu apfohljijis.“

Albanam schauschalas zaur kauleem gabja un winsch fazzija:

„Tê manna rohka. Lai Deews tewi pasarga. Es aiseemu.“

„Kur eefi?“

„To nesinnu.“

„Palseez' labbak' un ne-eij dumpineekôs.“

„Es eemu. Dsihwojat lohpa kâ warrat. Ja lohde manni trahpa, tad par to nefas nekait. Ja pahrnahfschu, tad atbildeschanu un rehkinu no Dums praffischu.“

Tâ Albans aisteidsahs, firdi no tahdahm dohmahm mohzihts: „Wai daschlahrt Wenzis wiffu to tadeht nau stahstijis un islizees itt kâ gribbetu winsch Albanam to aiseeschanu leegt, lai Albans winnam par spihiti to darritu un ka tahdâ wihje Wenzis no brachta atrattitohs? —

Wesselus mehneschus par Albanu itt nelo nedfirdēja, kamehr beidscht sinna nahza, winsch Appes mahjâ deenejohht kâ kalps.

Mahte winnu gribbeja us mahju west, bet winsch nenahza. Arri Mahles un Dominika usflubbinafchanu winsch wehrâ nelikka. Tâ bija nedfirdeta leeta, ka gruntineeka dehls tehnam dsihwojohht swefcham kalpoja.

Tehws bahrgi peekohtdinaja, lai Albana wahrdu nemas nepeeminnoht.

11.

Wiffi schee behdigi notiffumi gruntineezei prahâ schahwahs, itt kâ schâ stahsta eefahkuma effam teikufchi.

Mehs atpaffat greefchamees us to laiku, kad melno tekku gribbeja pilssehtâ pee israhdischanas west un kad fainneeze Dominikam fazzija, lai pahr Appes mahju eijohht un sinnu par Albanu neffohht.

Kad Dominiks melno telliti tâ wedda, tad winnam daschdaschadas dohmas prahâ schahwahs. Kuram gan paliks wirsrohka? Tehwam jeb Albanam? Pa starpam arri winsch preezajahs par to gohdamalku, kas winnam bij gaidama par to kâ 11 gadbus no weetas Dantscham gohdigi bija kalpojis. Wiswairal' winna dohmas mita pee Mahles un zif mas winnam bija zerribas, to par seewu dabbuht.

Lai gan Dantschis winnam bij aifleedsis, pahr Beerneem eet, tad tomehr to darrija un sawu mahiti apmekleja.

(Us preekschu wehl.)

Appini un meeschi.

(Berthold Auerbach.)

(Statt. Nr. 41. Weigums.)

Tomehr Franzis meerigi sawu zekku staigaja, garrâ to stundu paredsedams, ka winsch, mihti apfweizinahts un gohdinahts, pahrnahfschoht mahjâs. Lai gan nomohdâ buhdams winsch tal bija tâ kâ fapnodams us preekschu gabjis un few' pascham newarreja isflaidroht, neds kas bija notizzis neds arri kas wehl us preekschu buhschoht notift.

Kad winni beidscht pilssehtâ atnahza un kad wiffi laudis ar plattahm azzim us jauno nedarbineeku flattijahs, tad firds winnam tal drusku sahka baidotes. Tomehr arween winnam isliffahs, itt kâ fapnotu. Bet kad weens pats stahweja zetumâ, tad winsch peepefchi usmohdahs, ar abbahm duhrehm prett muhreem fitta un flakki eebrehzahs. Bet muhri nefusteja un winna brehfschanu neweens nedfirdēja.

Ko nu winnam lihdsēja wiffa apdohmaschana un pahrlifschana? Winsch tal itt nelo newarreja isgudroht. Beidscht tal winsch apgullahs, drohschi zeredams, ka Almintinsch winna leetu gallâ weddischoht. Gan winnam ehdeenu nessa. Bet winsch to ne-aistikka.

Kad zilweks wiffu nakti strahdajis un prohti neeeraftu darbu, kad tahku zekku staigajis un dauds behdas peedsihwojis, tad meegs neleef wis ilgi us fewi gaidiht. Tâ arri Frantscham notikka.

Kad usmohdahs, tad Frantscham papreeksch bij ja-apdohmajahs, kur ihsti effohht. Tumscha naktis un weentuliba bija wisaplahrt.

Mehnesstars eefchahwahs zetumâ un to wakkarinu apspihdeja, kas tam nu labbi pee firds gabja. Franzis juttahs stiprinahts un dohmaja, ka nu tuhliht tilfschoht atpestihts. Ar johkeem laikam nu buhschoht gan. Pee augsta lohga trallineem ar abbahm rohlahm turredamees, jaunellis flattijahs, kas tur ahra notikka. Peepefchi winnam liffahs, itt kâ fitteenu pa galwu dabbutu, til tuwa basnizas pulkstena flanna bij dsirdama. Pulkstens apfitta weenu. Us

faules lehfschanu bij jagaida. Gan schi bija zitta gaidischana ne là isgahjuschâ nakti us meeschu tih-
rumu. Katra feerendel stunda, kas apfitta, win-
nam zaur fauleem gahja un kad atkal apgullahs,
tad meegs negribbeja wis nahkt. Schahdas tah-
das dohmas winnam prahâ schahwahs. Winsch
peeminneja wiffas tahs stundas un deenas, kurrâs
neko nebija strahdajis, bet tâ falloht fapnodams
ween dsihwojis. Franzis uslehza us sawahm kah-
jahm un abbas rohkas issteepa, karsti pehz darba
lahrodams. Schodeen winsch no wiffas firds kreetni
buhtu strahdajis. Kam tad zeetumâ bija eeflohdsihts?

Saulite pilnigi uslehza. Ne-weens zihrusis ne-
bij dsirdams. Bija gaischa deena, ihsta fwehtita
plaujama deena. Frantscham preeksch azzim stah-
weja, là mahjâs taggad wifs pee darba taifjahs.
Winnam weenam pascham kuhtri bij jaguff. Ar
iskapti rihkotees winnam taggad isliklahs là wifs
leelaka laime. Winsch pehz iskaptes ilgojahs itt là
pehz drauga rohkas. Wis dusmahm un behdahm rau-
dadams nabbags wahrtijahs us sawahm ziffahm. Pee-
pefchi durwis atwehrahs un zeetuma fargs lihds ar
Seedinu eenahza eefschâ.

Papreeksch Franzis isbihjahs, tad Seedinam rohku
pasneedsa. Bet schis zittkahrteja drauga rohku at-
gruhda un fazzija, ka augsta teefa winnam kahwusi,
ar Franzi isrunnatees, pirms teefa Franzi preekschâ
faulshoht. Winsch to nemas newarroht tizzeht, ka
Franzis to blehdibu padarrijis, jo Franzis tas wee-
nigs Baltzeemeets effoht, kas winnam, Seedinam,
ar mihlestibu un draudibu effoht peebeedrojees. Lai
nu Franzis teizohht, kursch winnu kahrdinajis un kurri
winna paligi bijuschî.

Franzis ne-atbildeja ne puschplehsta wahrda.

Beidsoht Seedinsch rahdija us Frantscha sahba-
lahm un fazzija: „Tahdas pehdas mannâ appinu
tihrumâ nemas nerohdahs. Suhš laikam wakti effat
stahwejuschi un zitti Sums palihdsejuschi.“

Lê Franzis farahwahs un atbildeja: „Mihkais
Seedin, ja es nu warretu fazzihht, kurrâ tahs
dahrsâ atrastahs pehdas peederr — wai tad mannim
apsohliseet, ka wainigam peedohseet un ar flahdes
atlihdsinaschanu palikseet meerâ?“

„Nê,“ — tâ Seedinsch fazzija — „mannim buhtu
lahs prahts, kad es to blehdi pee karratawahm red-
setu karrajotees!“

„Nu, tad es to esmu darrijis un zits neweens!“
Lâ Franzis issauzahs.

„Tas newarr buht. Suhš jau effat apleezinaju-
fchi, ka zittabi warrat issazzihht, ja gribbat.“

„Lo, gan! Sa gribbu!“ Lâ Franzis atbildeja.

Seedinsch wehl ilgu laiku ar winnu publejahs,
lai taifnibu apleezinajoht, winsch tad weeglaku strahpi
dabbuschohht. Winsch tak effoht Seedina draugs un
wifs zeems winnu turroht par labbu puiku. Kam
tad tâ stihwejotees?

Par to wahrdu „lahs puika“ Franzis jau daudf

reisahm bij errojees. Tapehz arri taggad apfkaitees
Seedinam fazzija, ka winnam augstai teefai ween
atbildefchana jadohdohht.

Kad Seedinsch wehl stahstija, ka wakkâr' zeemâ
katrs ohtram us kahjahm flattijis un ka wakkârâ
pee wezzakaja mahjas tahda sawada smalka bijusi
itt là no kahdas fadefsinatas leetas, kas warrbuht
no ta nahloht, ka wezzakaja Klahws sawas kurpes
fadefsinajis, tad Franzis pasmehjahs, bet neko nefazzija.

Kad Seedinsch gribbeja aiseet, tad Maddala at-
nahza. Nabbaga meitenite aij leelas raudaschanas
un schnulsteschanas eefahkumâ nemas newarreja run-
nahht. La scheshlojahs par to, ka teefa Franzi nu
us ilgakeem gaddeem eeflohdsihsoht zeetumâ un tad
attal par to, ka tehws winnu ar warru gribboht
speest, ar wezzakaja Klahwi apprezetees. Klahws
tehwu taggad gluschi us sawu puffi effoht wilziz
zaur weenu ihpaschu darbu, ko neweens no winna
nebuhtu tizzejis.

„Un ko tad tehws fakka par manni?“ Lâ Franzis.

„Ja, es tewim flaidri fallu winsch tewi lamma
un kehja un fakka, tu to appinu dahrsu tapehz ef-
foht pohstijis, lai tewi eeliktu zeetumâ un lai te-
wim plaujamâ laikâ nebuhtu jastrahda.“

„Winsch tâ ween runna, bet gan sinn, là ihsti
ta leeta irr.“ Lâ Franzis teiza pasmeedamees, lai
gan schi nesaprohtu wezza Almintina nikniba tam
gauschi sirdi ehda. „Un kam tehws tad taggad Klahwi
tik breefmigi mihto? Kahdu brihnuma darbu winsch
tad isdarrijis?“

„Winsch festdeenas nakti wiffu meeschu tihrumu
noptahwis, ko tehws wehl mandagâ gribbeja noptaut.“

„To tas Klahws darrijis?“

„Ja, sinnams,“ — tâ Maddala — „winsch man-
nam tehwan parahdijis, ka wiffu nakti nau mahjâ
bijis un taggad tehws winnu wai us rohlahm grib-
betu nehshat.“

Lê Franzis tik stipri pasmehjahs, ka klahtbuhda-
mee jau sahka dohmahht, nabbags puika aij leelahm
behdahm ahrprahhtigs effoht palizzis. Winsch plausch-
finaja ar abbahm rohlahm un danzoja zeetumâ ap-
lahrt là trahs.

Kad beidsoht Maddala winnu bij apmeerinajusi,
tad winsch praffija:

„Klau, ko tewim fazzifchu: wai tehws festdeenas
nakti bij mahjâ?“

„Sinnams. Winnam bij nikns fleppus. Winsch
wiffu nakti ne azzî nau aisdarrijis.“

Attal Franzis flakti pasmehjahs un aplampa un
no-butshoja, papreeksch sawu Maddatu un tad See-
dinu. Un nu winsch gallu no galla istahstija, là
wifs bija notizzis, ka winsch to tihrumu noptahwis,
zaur to gribbedams parahdiht, ka ne-ffoht wis tas
flinkis, par ko wifs zeems winnu turreja, là sawu
iskaptu ausu tihrumâ apflehpis un ka to grehtu tik
ween tadeht us sawu fallu nehmis, ka lai Madda-
kas tehws no katras strahpes paliktu wakfigs. Bei-

dsiht wehl Seedinu luhdsu, lai winnam atkal pa-
leekohht par draugu, ar ko schis arri bij meerä.

Dhträ deenä teefas preekschâ wehkreif wißs tiffa
iffkaidrohts un apleezinahts un tad teefa us Seedina
luhgſchanu Franzi atlaida us brihwahm kahjahm.

Seedinſch Franzi un Maddaku ar ſaweem wah-
geem atpaffat wedda us zeemu. Bet netahstu no
zeema pee meefchu tihruma Franzis un Maddata
iffkappa ahrä. Winni drihs uſgahja to apflehtp to is-
kaptu auſu tihrumä. Iflaptſ weenä rohkä, Mad-
daku pee ohtras rohkas turrebams, tä Franzis atpaf-
fat nahja ſawä zeemä.

Nu mannim dauds wairs ne-atleek fo ſtabſtiht.

Klahws bij tas appinu dahrsä pohſtitajſ. Winna
ſadedſinatu kurpu naglas rittigi atraddahs pelnös.
Beetuma nammä Klahws taggad nehſa kohka kurpes.

Kas ſinn wai tas niſns Almintinſch Franzi lab-
bal nelaimē nebuhtu eegrühdis, ne kã tam ſawu meitu
par ſeewu dewis, kã taggad tomehr notiffka.

Sinnams, pilnigu laimi Franzis nebaudija, lai
gan ſawu ſeewu ſirſnigi mihtoja, itt kã arri ſchi
wihram peekehrahſ ar mihleſtibu.

Bet ſchi bij ta nelaimē, ka wezzais Almintinſch
meitas wihru labpraht negribbeja eeraudſiht. Fran-
zis til dauds ſtrahdaja kã diwi darbineeki. Tomehr
wezzais winnam katru deenu pahrmetta, ka ſlinkſ effohht.

Ugral' kad teefſham zits nelas nebij kã ſlinkſ,
Franzis par tahdu pahrmefſchanu breeſmigi bij erro-
jees. Taggad to netaifno lammaſſchanu un ſiwe-
ſſchanu ſanehma ar kluffu garru.

Par to Almintinſch wehl wairal' apſkaitahs, ka-
mehr beidsiht zeematu Frantſſham atdewa un maſä,
bet ſmullä mahjinä eefohrtelejahs, kas pee zeemata
peederreja. Turklahst Frantſſham ſeewas tehwan ſin-
nams nauda, labbiba un kartuppeku ſemme bij ja-
dohd un diwas ſlauzamas gohwis jaturr, tä ka wez-
zais labbi warreja dſihwoht. Tä tad nu ſemm weena
junta winni wairs nedſihwoja un tas bij labbi.
So labbal' irr ſchirtees ne kã naidä dſihwoht.

Bet ne-ilgi Deews wezzam Almintinam wehleja,
ſawä mahjinä dſihwoht. Jan pehz weenu gaddu
winſch mirra un nu zeematspilnigi peederreja Frantſſham.

Frantſſcha mihta ſaldata zeppure karrajahs par
peeminneſchanu pee ſpeegeta tanni gohda iſtabä, kur
weeſi teek ſanemti un meeloti.

Franzis un winna dehli nehſa itt tahdas paſchas
ſemneeku zeppure, kahdas Frantſſcha tehwan bijuſſchas.

Ar Seedina appinu dahrsu par dauds labbi is-
dohdahs. Seedinſch leelu naudu pelna ar appineem.
Jan arri Franzis ſewim appinu dahrsu eetaifijis.

Frantſſcha un Seedina familijas til beeſi apmekle-
jahs, ka ta teſka, kas no Frantſſcha dahrsä taifni
uſ Seedina zeematu wedd, zaur beeſu apſtaigafſchanu
til zeeta paliffuſi, kã bruggehts zeſſch.

Bet pee Frantſſcha ſtaltahs dſihwojamas ehſas par
muhsſchigu peeminneſchanu meefſchi un appini irr
uſmahleti. —

Dſirkſtele.

Sohbugalla tiffums — netiffumus atlaht;
Sohbugalla johki — pateſibu runnaht.

Rã warr par pagasta wezzako tift.

A. Schwahger, praſſi ſchnabi, tad tewim ko no
jauna paſtabſtiſchu.

B. Kas tad nu tew, brahliht atkal par atga-
dijumu? Waj ar kahdu kahwees?

A. Ko nu muldees, tas jaw nebuhtu nefas no
jauna; pawiffam zittu ko tewim gribbeju paſtabſtiht.

B. Tad jaw gan laikam walfar kã pee ſweht-
deenas, wiſſu frohgu buhſi iſdſchris?

A. Atkal tu tä, to til tad paſpehju, kad abbi
diwi dſerram.

B. Tas teefa brahliht, kad abbi dſerram, tad
jau diwi frohgus arri iſdſerram. Bet nu teiz, kas
tew no jauna?

A. Tu ſinni, ka nu mums atkal drihs nahls
pagasta wihru zeſſchana un tad es tiſſchu par pa-
gasta wezako.

B. Uhja — — ! No tam wehl nebiju neneela
ſapnojis: Bet teiz, kã tu pee ta gohda kluhſi?

A. Ko nu ſchwahger, par tam jaw irr gahdahs.
Tu jau labbi ſinni, ka pee mums til tahds warr
kaut kahdä gohda ammatä tift eewehlehts, kurſch
preekſchlaika wiſwairal dohd apdſert. Es nu jau
taggad eſmu puſpagastu apdſirdijis un tä leelo dattu
preekſch ſewis balſis ſalaffijis.

B. Waj trats! Tad jau buhs man ar jaſahht
wehl beesaki uſ frohga nahht! kas ſinn, wai es
neteeku arri par teefas wihru eewehlehts. —ns.

Dſirkſteles politika.

Laffitajſ. Waidſi, Dſirkſtele, waj tu arri taif-
nibu runna?

Dſirkſtele. Rã brihſcheem.

Laffitajſ. Salki, kapehz uſnehmi dſeeſminu,
kurrä „dubbult ſkannas“ aiſſtahw un patte arri tä
raſſti — waj tad tu ne-effi wallodas pratteja?

Dſirkſtele. Ne-eſmu; jo mums Latweeſcheem
tiffai wallodas pratteji, bet neweenas wallodas prat-
tejas. Kapehz „dubbult' ſkannas“ aiſſtahwu, tur
man ſaws eemeſlis.

Laffitajſ. Laikam tu eeſtatti leekas ſkannas
par mallu, un jo wairal mallas preekſch kurrina-
ſchanas, jo wairal dſirkſtetu.

Dſirkſtele. To gan ne! Redſi! kas ar „Dub-
bult' ſkannahm“ raſſta, tee irr biſmanni raſſtibä,
un ja biſes juſtu, ko tad lai es ſwillinatu.

L.

Atbilledams redaktehrs A. Leitan.

No Benſures atwehſehts.

Rihgä, 2. November. 1872.